

Scris de cristian.hostiuc pe 28 aprilie 2022, 12:56

Schimbarea economiilor din lei in valuta incepe sa creeze o problema

De anul trecut, de cand a reaparut inflatia, Banca Nationala a inceput sa schimbe politica monetara, in incercarea de a nu pierde controlul inflatiei care pur si simplu a explodat, depasind toate asteptarile: de la o inflatie anuala de 2-3%, in martie am ajuns la 10,15% (martie 2022/martie 2021), iar Florin Citu, fostul premier, anunta ca s-ar putea ca inflatia sa ajunga si la 15% in acest an, un nivel nemaicalnit de doua decenii in Romania.

De la 1,25% dobanda de referinta, BNR a ajuns cu dobanda la 3%, iar cu dobanda Lombard, la care se imprumuta bancile, la 4%. in acest moment, dobanda Lombard este practic principala dobanda de referinta, avand in vedere ca bancile au ajuns sa faca coada la BNR pentru a lua imprumuturi.

Timp de un deceniu, bancile au beneficiat de o lichiditate in exces, avand in vedere ca depozitele atrase de la populatie si companii au depasit cu mult creditele acordate, surplusul fiind de 30%.

Avand in vedere excesul de lichiditate, inflatia scazuta si politica mai relaxata a BNR, bancile au scazut dobandile la depozitele in lei pentru ca nu aveau ce sa faca cu banii. Ritmul de crestere a creditarii era ridicat in raport cu datele istorice, dar nu suficient incat sa absoarba toate lichiditatile.

Cu surplusul inregistrat, bancile au finantat statul, care a inregistrat an de an un necesar de finantare din ce in ce mai mare pe fondul cresterii deficitelor bugetare. Totul a culminat in 2020-2021, cand Ministerul Finantelor a avut nevoie de aproape 250 de miliarde de lei, in lei si valuta. in cei doi ani de Covid, economiile la banci au crescut substantial, pentru ca oamenii si companiile nu prea au avut ce sa faca cu banii.

in februarie 2022 depozitele totale in banci atat pentru persoane fizice cat si pentru companii au fost de 481 de miliarde de lei, din care in lei au fost 306 miliarde de lei, iar in valuta echivalentul a 174 miliarde de lei. Populatia avea depozite in lei de 164 miliarde de lei, iar in valuta de 121 miliarde de lei.

Creditele acordate de catre banci persoanelor fizice si companiilor au fost, in februarie 2022, de 330 miliarde de lei, din care in lei 239 miliarde de lei, iar in valuta de 90 miliarde de lei. Populatia a luat credite in lei de 138 miliarde de lei, iar in valuta soldul scazuse la numai 26 miliarde de lei.

Pana la inceputul anului, bancile nu au miscat deloc dobandile la depozitele in lei luate de la

populatie si companii, pentru ca aveau lichiditate in exces. Dar pe masura ce BNR a inceput sa stranga cureaua din cauza cresterii inflatiei, bancile au inceput sa simta saptamana de saptamana schimbarea politicii monetare.

intre timp, pe langa explozia inflatiei, au aparut si tensiunile geopolitice – razboiul din Ucraina, sanctiunile economice impotriva Rusiei – si contrareactia de pe pietele occidentale – cresterea pretului la gaze si energie, cresterea pretului la alimente, intreruperile in lanturile de aprovizionare, prabusirea unor pietee pentru ca Rusia si Ucraina nu mai pot sa livreze marfa.

Imediat dupa atacul militar al Rusiei impotriva Ucrainei din 24 februarie, bancile s-au confruntat cu retrageri in lei si valuta sau schimbarea economiilor din lei in valuta.

in februarie, care a prins numai cinci zile de razboi, depozitele in lei ale populatiei au scazut cu 0,4%, in timp ce depozitele in valuta au crescut cu 1,3%.

in martie, tensiunile de pe piata interbancara s-au accentuat si dintr-odata piata a ajuns pe un deficit de lichiditate de 16,4 miliarde de lei, iar BNR a redevenit creditor net, adica a imprumutat bani bancilor.

[Finantarile de urgenta, adica creditul Lombard luat de banci de la BNR, au ajuns la nu mai putin de 10,55 miliarde de lei, maximul din ultimul deceniu. BNR a acordat si imprumuturi Repo in valoare de 6,3 miliarde de lei, astfel incat totalul a ajuns la 16,8 miliarde de lei.](#)

Pe langa tensiunile de pe piata interbancara, cu necesarul de lichiditate, bancile se mai confrunta cu o problema, respectiv scaderea valorii titlurilor de stat, ceea ce a dus la cresterea randamentelor. Titlurile de stat luate anterior la dobanzi mai mici au scazut ca valoare, pentru a reflecta cresterea inflatiei si dobanzile pe care le cer acum bancile si investitorii ca sa imprumute statul. Spre exemplu, la titlurile pe 10 ani randamentul a ajuns la 6,8%, iar in martie a fost nevoie de interventia BNR ca sa linisteasca piata atunci cand diferentele de pret au devenit prea mari.

Pentru titlurile de stat luate in anii anteriori cu dobanzi mici, bancile trebuie sa le marcheze la piata, iar diferenta inseamna o pierdere, chiar daca este doar scriptica.

Pe fondul acestor tensiuni venite din toate partile, bancile au inceput sa majoreze dobanzile la lei pentru populatie si partial pentru companii, care reprezinta cea mai ieftina resursa pe care o pot avea.

intai au majorat dobanzile bancile mici, care nu au depozite suficiente, iar acum presiunea a inceput sa se mute pe bancile mari. Primele zece banci au peste 80% din depozitele bancare.

[Vineri, cea mai mare banca de pe piata, Banca Transilvania, a anuntat majorarea dobanzilor pentru banii luati in depozite de la populatie:](#) pentru 6 luni dobanda a crescut de la 3,25% la 4% pe an, la 12 luni a crescut de la 3,75% la 4%, iar la 24 de luni (2 ani) de la 2,6% la 3,8%. Cea mai interesanta crestere se inregistreaza la dobanzile oferite companiilor de catre Banca Transilvania: la 1 luna, de la 0,75% pe an dobanda creste la 2,05%; la 3 luni de la 0,9% la 2,25%; la 6 luni de la 1,25% la 4%; la 12 luni de la 2% la 4%, iar la 24 de luni de la 2,3% la 3,3%. Banca Transilvania avea, la finalul anului trecut, un sold al depozitelor si conturilor curente de 102 miliarde de lei.

BCR, numarul doi pe piata, si BRD, numarul trei, inca nu au majorat dobanzile: BCR are o

dobanda de 2% la 6 luni, iar la 12 luni de 2,65%, in timp ce BRD are la 6 luni 1,25%, iar la 12 luni 1,75%.

CEC Bank, care intotdeauna avea dobanzile cele mai mari din piata din categoria bancilor mari, ofera la 12 luni 4%, iar la 6 luni 3,4%.

Unicredit a majorat dobanda la 3,3% la 6 luni si 3,9% la 12 luni.

Banca Romaneasca, care nu a mai fost in prim-plan in ultimii ani, a majorat dobanzile la 4,75% pentru 12 luni si 4,55% pentru 6 luni.

Pana la urma, toate bancile vor fi nevoite sa majoreze dobanzile la depozite si conturile curente daca vor sa-si pastreze cea mai ieftina si cea mai stabila resursa.

Analistii cred ca BNR va majora dobanda de referinta pana la 4,5% in acest an, oricum cu mult sub inflatie, ceea ce va pune presiune pe banci sa majoreze dobanzile la depozite.

ROBOR este deja la 4,7%, iar IRCC, dobanda de referinta la creditele de consum, va urma evolutia dobanzilor de pe piata interbancara, chiar daca cu o intarziere de 6 luni. IRCC pentru trimestrul doi este de 1,8%, iar pentru trimestrul trei va fi de 2,6%, iar in T4 cel mai probabil se va duce spre 3,5%. Daca bancile vor avea in continuare probleme de lichiditate, atunci vor incetini ritmul de crestere a creditarii, pentru a-si conserva pozitia de lichiditate.

Dar ceea ce nu este pe placul BNR si nici al bancilor este ca populatia isi schimba leii in valuta, pana la urma o reactie fireasca la toate aceste tensiuni, incepand de la inflatie, pana la razboiul din Ucraina. in acest fel, bancile au exces de euro, pe care nu au unde sa-l plaseze avand in vedere scaderea continua a cererii de credite in valuta.

Tensiunile de pe piata interbancara vor continua mult timp de acum inainte si nimeni nu stie pana unde vor creste dobanzile. Nici chiar BNR.

ADRESA: <http://crct.ro/nzvi>